

Државна ревизорска институција
Републике Србије

Ревизија сврсисходности пословања

Управљање биомасом
као обновљивим
извором енергије

Законом о коришћењу обновљивих извора енергије прописано је да је коришћење енергије из обновљивих извора у јавном интересу Републике Србије и од посебног значаја за Републику Србију

Биомаса представља значајан енергетски потенцијал Републике Србије. Потенцијал биомасе се процењује на 3,448 милиона тен и у укупном потенцијалу ОИЕ учествује са 61%

Од укупно расположивог потенцијала дрвне биомасе у 2012. години у време израде Стратегије развоја енергетике, неискоришћен потенцијал је износио 0,509 милиона тен, односно око 33%, док је неискоришћен потенцијал пољопривредне биомасе 1,637 милиона тен, односно 98% укупног потенцијала.

Један од стратешких циљева дефинисаних Стратегијом развоја енергетике Републике Србије до 2025. године јесте повећање производње енергије из ОИЕ ради смањења увозне зависности и подизања енергетске безбедности

Циљ ревизије је био да испитамо да ли су надлежни субјекти ефикасно планирали и спроводили мере за коришћење потенцијала биомасе као обновљивог извора енергије у циљу заштите животне средине и дугорочног смањења зависности од увоза енергената

➔ У којој мери су надлежни субјекти планирали активности за коришћење потенцијала биомасе као обновљивог извора енергије?

➔ У којој мери су надлежни субјекти реализовали дефинисане активности за унапређење коришћења биомасе као ОИЕ?

➔ Да ли је успостављена одговарајућа координација између надлежних субјеката и на који начин се врши праћење преласка са фосилних горива на обновљиве изворе енергије?

Проблем

Циљ ревизије

Субјекти
ревизије

Опште
информације

Закључци и
налази

Кључна
порука

Препоруке

Обим ревизије

2019

2020

2021

Прва половина
2022

Република Србија

МИНИСТАРСТВО РУДАРСТВА И ЕНЕРГЕТИКЕ

Министарство рударства и енергетике

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКА ВЛАДА

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА
ЕНЕРГЕТИКУ, ГРАЂЕВИНАРСТВО И САОБРАЋАЈ

Покрајински секретаријат за енергетику,
грађевинарство и саобраћај

Град Бор

Град Пирот

Општина Рума

Општина Бајина Башта

Проблем

Циљ ревизије

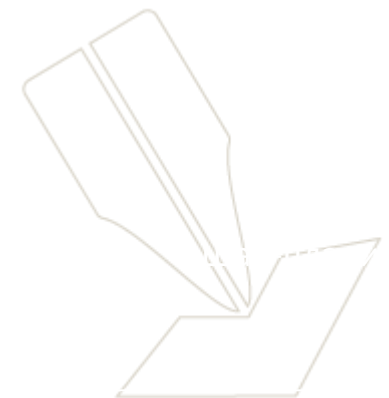
Субјекти
ревизије

Опште
информације

Закључци и
налази

Кључна
порука

Препоруке

Обновљиви извори енергије су нефосилни извори енергије као што су: сунце, ветар, киша, водотокови, биомаса, обновљиви водоник, биогаз, депонијски гас, гас из погона за прераду канализационих вода, извори геотермалне енергије и други обновљиви извори енергије. Обновљају се делимично или у целости

Биомаса је биоразградиви део производа, отпада и остатака биолошког порекла из пољопривреде (укључујући биљне и животињске материје), шумарства и повезаних индустрија, као и биоразградиви део индустријског и комуналног отпада у складу са прописима којима се уређује управљање отпадом

Предности коришћења дрвне биомасе у енергетске сврхе:

- еколошки прихватљиво гориво које може дати допринос у напорима да се смањи емисија CO₂
- обновљив извор енергије уз примену мера одрживог газдовања шумама
- смањење зависности од енергената који се увозе
- обезбеђење економског развоја у сеоским подручјима

Увозна зависност Републике Србије, у процентима

ЗАКЉУЧАК 1: Планирање није било у довољној мери ефикасно, јер нису припремљена и донета сва планска документа са дефинисаним мерама и активностима у циљу већег коришћења биомасе као обновљивог извора енергије у ревидираном периоду

1.

Налаз 1.1. Министарство рударства и енергетике није у потпуности успоставило стратешки оквир за управљање биомасом као обновљивим извором енергије

2.

Налаз 1.2. Покрајински секретаријат и ЈЛС – субјекти ревизије нису у довољној мери планирале активности у циљу коришћења биомасе као обновљивог извора енергије

- × **Нису дефинисане активности** за унапређење процеса управљања биомасом као ОИЕ за 2021. и 2022. годину након истека Националног акционог плана за коришћење обновљивих извора енергије;
- × **Није припремљен** Интегрисани национални енергетски и климатски план;
- × У периоду ревизије 2019-2022. године **нема планираних активности** у Акционом плану за реализацију приоритета Програма развоја АП Војводине 2014-2020. године, а нови Програм развоја АП Војводине **није донет** (припрема је у току);
- × У Плану развоја града Пирота за период 2021–2028. године **нема детаљног описа мера**;
- × Град Бор **није донео План развоја за период од 2021. године**.
- × Општина Бајина Башта **није припремила ни донела План развоја за период од 2021. године**;
- ✓ Једино је **Скупштина општине Рума усвојила План развоја Општине Рума** за период 2021-2030. године са описом мера који садржи везу са програмом буџета, одговорну страну и рок за реализацију.

ЗАКЉУЧАК 2: Реализација планираних активности за замену фосилних горива биомасом није остварена у довољној мери, што је довело до недовољне искоришћености потенцијала ОИЕ за производњу енергије

1. Налаз 2.1: Регулаторни оквир није у потпуности успостављен јер нису донета сва подзаконска акта и нису реализоване све активности из планских докумената у циљу замене фосилних горива обновљивим изворима енергије, услед недостатка координације између државних органа

2. Налаз 2.2: Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај и јединице локалне самоуправе – субјекти ревизије нису у довољној мери реализовали активности промоције коришћења биомасе, у циљу замене фосилних горива обновљивим изворима енергије

- × Иако су истекли рокови за доношење подзаконских аката, **већина није донета**;
- × **Нису реализоване све активности** из Програма остваривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године за период од 2017. до 2023. године;
- × Иако је ПСЕГС расписивао јавне конкурсе за доделу средстава за уградњу котлова на биомасу у 2021. и 2022. години, **није било заинтересованих јавних установа**;
- × Град Бор, Општина Бајина Башта и Општина Рума **нису реализовале активности из планских докумената** које би допринеле већем коришћењу биомасе као обновљивог извора енергије.

ЗАКЉУЧАК 3: Ефикаснија координација између надлежних државних органа, органа аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе у реализацији пројеката повећања коришћења биомасе, довела би до рационалнијег трошења буџетских средстава

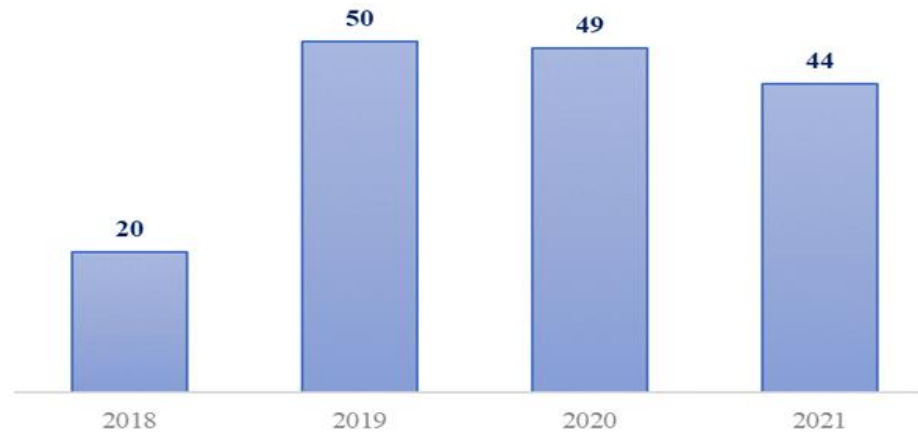
1.

Налаз 3.1: Координација надлежних субјеката у реализацији пројеката преласка са фосилних горива на биомасу није у довољној мери била ефикасна, што је утицало на кашњење у реализацији пројеката и повећање буџетских расхода

2.

Налаз 3.2. Пројекат који је суфинансирао Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај није приведен намени јер Уговором о додели средстава корисник није за то обавезан, нити је дефинисан рок за његову реализацију

Износ провизије на неповучена средства по Споразуму о зајму, 2018–2021, у хиљадама евра

Складиште за биомасу у Пригревици које није приведено намени

Проблем

Циљ ревизије

Субјекти
ревизије

Опште
информације

Закључци и
налази

Кључна
порука

Препоруке

Ефикасније планирање, реализација и координација активности надлежних државних органа, органа аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе у циљу коришћења обновљивих извора енергије, довели би до веће употребе биомасе уз рационалније трошење буџетских средстава

Државна ревизорска институција је дала 18 препорука субјектима ове ревизије**Министарству
рударства и
енергетике да:**

- припреми Интегрисани национални енергетски и климатски план за период 2022 – 2030. године са пројекцијом до 2050. године у сарадњи са другим државним органима, у циљу планирања активности за коришћење ОИЕ – биомасе (приоритет 2) – Налаз 1.1;
- реализује активности у сарадњи са другим органима дефинисане планским документима у циљу замене фосилних горива ОИЕ (приоритет 3) – Налаз 2.1;
- донесе и припреми сва подзаконска акта у вези са коришћењем обновљивих извора енергије, у циљу стварања подстицајног пословног амбијента као предуслова за интензивнија улагања у овој области (приоритет 1) – Налаз 2.1;
- у следећој фази реализације Програма „Подстицање обновљиве енергије: Развој тржишта биомасе у Републици Србији” укључи у анализу податке из ЈЛС које су биле укључене у прву фазу (прва компонента), а у циљу убрзања реализације пројекта и рационалног трошења буџетских средстава (приоритет 2) – Налаз 3.1.
- тражи од Министарства финансија, најмање једном у три месеца, извештај о измиривању обавеза топлана према Републици Србији, како би са топланама које не извршавају обавезе на време разматрали узроке који их у томе спречавају (приоритет 2) – Налаз 3.1.

**Покрајинском
секретаријату
за енергетику,
грађевинарств
о и саобраћај
да:**

- за будући плански документ АП Војводине припреми детаљан опис мера за повећање употребе обновљивих извора енергије, који ће садржати све потребне елементе (приоритет 3) – Налаз 1.2.
- настави да реализује активности промоције коришћења биомасе као обновљивог извора енергије, у циљу већег коришћења ОИЕ и повећања енергетске ефикасности (приоритет 2) – Налаз 2.2.
- у суфинансирајућим пројектима са ЈЛС за пројекте складиштења и коришћења биомасе уговором о додели средстава обавезе корисника да приведе објекат намени у дефинисаном року у циљу реализације пројекта и рационалног трошења буџетских средстава (приоритет 3) – Налаз 3.2.

**Граду Бору
да:**

- донесе План развоја града Бора, у циљу планирања мера за замену фосилних горива биомасом и другим обновљивим изворима енергије (приоритет 2) – Налаз 1.2;
- реализује активности промоције коришћења биомасе као обновљивог извора енергије, у циљу већег коришћења ОИЕ и повећања енергетске ефикасности (приоритет 2) – Налаз 2.2;
- настави са реализацијом активности увођења биомасе за производњу топлотне енергије, у циљу преласка са фосилних горива на обновљиве изворе енергије (приоритет 3) – Налаз 2.2.

**Граду
Пироту
да:**

- донесе посебан документ јавне политике којим ће разрадити приоритетни циљ - Унапређење енергетске ефикасности и употреба обновљивих извора енергије, у циљу дефинисања мера са свим потребним елементима (приоритет 2) – Налаз 1.2;
- настави са реализацијом активности увођења биомасе за производњу топлотне енергије, у циљу преласка са фосилних горива на обновљиве изворе енергије (приоритет 3) – Налаз 2.2.

**Општини
Бајина
Башта да:**

- донесе План развоја Општине Бајина Башта, у циљу планирања мера за замену фосилних горива биомасом и другим обновљивим изворима енергије (приоритет 2) – Налаз 1.2;
- реализује активности промоције коришћења биомасе као обновљивог извора енергије, у циљу већег коришћења ОИЕ и повећања енергетске ефикасности (приоритет 2) – Налаз 2.2;
- настави са реализацијом активности увођења биомасе за производњу топлотне енергије, у циљу преласка са фосилних горива на обновљиве изворе енергије (приоритет 3) – Налаз 2.2.
- предузме активности за наставак обустављеног пројекта са Министарством за управљање јавним улагањима, у циљу преласка са фосилних горива на биомасу (приоритет 1) – Налаз 2.2.

**Општини
Рума да:**

- реализује активност израде студије потенцијала обновљивих извора енергије на територији Општине којом би били јасно идентификовани сви потенцијали обновљивих извора за добијање енергије, као и њихови капацитети за експлоатацију (приоритет 3) – Налаз 2.2.

ХВАЛА НА ПАЖЊИ

kancelarija@dri.rs

www.dri.rs